

Jejda, udělali to znovu? Po kontroverzi ICE může být nyní zákaz plynových kotlů v EU zabit

Otázka syntetických kapalných paliv může zasahovat do dalšího plánovaného zákazu fosilních paliv v EU – ale mají odpůrci pravdu, že netechnologicky neutrální přístup blokuje slibnou technologii?

Autor: Dave Keating

Snaha o postupné vyřazování plynových kotlů pro vytápění domácností naráží na odpor. Kredit: SolStock prostřednictvím Getty Images.

Na konci dubna se zúčastněné strany v sektoru vytápění domácností sešly na fóru v Bruselu, aby se setkaly s epickým střetem ohledně zákazu plynových kotlů v EU. Na stole je změna pravidel EU pro ekodesign, která by od roku 2029 zakázala prodej samostatných kotlů na fosilní paliva, které mají podpořit jejich rychlé nahrazení [elektrickými tepelnými čerpadly](#). Nicméně, stejně jako se to stalo s [námitkou Německa na poslední chvíli](#) na začátku tohoto roku proti plánovanému zakazu prodeje nových automobilů se spalovacím motorem (ICE), námitky jsou vzneseny na základě nízkouhlíkových nebo nulových kapalných paliv, které by to zablokovalo. Tato otázka se vyjasní na fóru zainteresovaných stran, které se bude konat příští pondělí v Bruselu.

Paralelní debata probíhá doma v Německu. Vládní plán je ve skutečnosti ambicióznější než [plán](#) EU na zákaz plynových kotlů, jehož cílem je požadovat, aby nová topidla od roku 2024 spalovala 2024 % obnovitelné energie. Jednalo by se de facto o zákaz nových plynových kotlů a byl podnícen tím, že [Německo ztratilo velkou část svých dodávek plynu](#) v důsledku [války na Ukrajině](#). Liberální strana FDP, která je součástí vládní koalice, se však spojila se středopravou opozicí CDU, aby se pokusila tuto legislativu v parlamentu zničit. Tato otázka je stále diskutována, ale nyní se zdá nepravděpodobné, že legislativa přežije s datem zahájení v roce 2024. Mocné německé sdružení pronajímatelů Haus & Grund proti tomu tvrdě lobbuje. Stejně jako v případě zákazu ICE v EU FDP v Berlíně prosazuje rozmělnění německé legislativy, která by umožnila pokračovat v prodeji standardních kotlů, pokud budou v budoucnu používány s obnovitelnými nebo syntetickými palivy, jako jsou paliva odvozená z [vodíku](#).

Další zastávka, Brusel. Středopravicoví a liberální poslanci Evropského parlamentu dokázali v březnovém hlasování o revizi směrnice EU o [energetické náročnosti budov](#) otevřít dveře tradičním kotlům, které pracují na obnovitelná paliva, přičemž uznali zásadu technologické neutrality. Poslanec CDU Peter Liese, vlivný veterán v oblasti klimatické legislativy v Evropském parlamentu, byl [hlasitým odpůrcem](#) německého zákazu, který podle něj "děsí občany a maří evropskou politiku ochrany klimatu".

Zákaz používání plynových kotlů v EU: italská opozice

Na dubnovém fóru se německá vláda vyslovila pro zákaz plynových kotlů v EU do roku 2029, což odráží pozici sociálních demokratů a zelených ve vládní koalici. Francie, Belgie, Švédsko a Dánsko byly rovněž pro. [Opozice přišla z východní Evropy](#), vedená jednou západoevropskou zemí: Itálií. To do značné míry uniklo pozornosti, ale Řím byl ve skutečnosti také [podněcovatelem](#) krize na začátku tohoto roku, kdy Německo téměř zabilo zákaz ICE. [Nová krajně pravicová vláda](#) premiérky Giorgie Meloniové převzala moc právě ve chvíli, kdy byl dohodnut postoj [Rady EU](#) k zákazu ICE; Vnesla námitky o několik měsíců později, těsně před hlasováním. Itálie sama o sobě neměla dostatek kvalifikovaných hlasů (vážených podle velikosti populace), aby tuto legislativu zabila, ale Německo ano a FDP vycítila příležitost a skočila do požadavku na výjimku pro syntetická paliva. Nyní panují obavy, že FDP se opět připojí k italské krajně pravicové vládě a pokusí se rozředit další část klimatické legislativy EU.

"Ten, kdo vede koalici k zablokování (zákazu kotlů), je Itálie," říká Marco Grippa, bojovník za dekarbonizaci vytápění s nevládní organizací Environmental Coalition on Standards (ECOS), který byl na dubnovém fóru.

Itálie se na fóru vyslovila pro technologicky neutrální přístup. Češi se obávají, že tepelná čerpadla zatíží síť a obávají se, že tepelná čerpadla jsou dražší než kotle. "Ale neberou v úvahu, že za šest let zlevní," dodává Grippa. Otázka zákazu plynových kotlů v EU je tak sporná, že Komise naplánovala na 12. června další fórum, aby o ní znovu diskutovala.

[Zůstaňte v kontaktu s Energy Monitor: Přihlaste se k odběru našeho týdenního zpravodaje](#)
Debata získala velkou pozornost v italských médiích, zejména těch, které se spojily s pravicovou vládní koalici. "V italském tisku se tlačilo, že od roku 2029 k vám domů přijde člověk v evropské uniformě a zbaví se vašeho kotle," říká Grippa. "To vůbec není pravda. Zákaz se týká pouze nových výrobků vstupujících na trh." Návrh zákazu by se také týkal pouze kotlů, které jsou plně poháněny plynem, ropou nebo uhlím. Umožnil by prodej hybridních jednotek na plyn až ze 65 procent. Pokud se někomu po roce 2029 porouchá kotel, návrh textu na stole by mu umožnil nechat ho opravit – mezera, která může v budoucnu stírat hranice mezi opravou a výměnou.

V současné době pochází podle [Evropské agentury pro životní prostředí](#) 80 % spotřeby energie domácností v Evropě z vody a vytápění prostor, přičemž více než polovina z toho pochází z fosilních paliv. Výzkum společnosti ECOS zjistil, že pokud nebudou od roku 2025 na trh uvedeny žádné nové plynové a olejové ohřívače, EU by do roku 110 těžila z ročních úspor emisí CO₂ ve výši 2050 milionů tun. To by výrazně snížilo spotřebu plynu v celé Evropě v době, kdy závislost Evropy na zahraničních [dodavatelích vyvolává obavy o bezpečnost](#).

Elektrický pohon není jedinou možností

Odpůrci zákazu tvrdí, že by to zablokovalo slibná nová paliva, která mohou fungovat ve stávajících plynových kotlích – mnohem levnější způsob, jak mohou spotřebitelé snížit své účty za vytápění domů a emise CO₂. "Uznáváme potřebu zlepšit požadavky na energetickou účinnost v souladu s technologickým pokrokem, ale věříme, že postupné vyřazování samostatných kotlů na fosilní paliva může mít nezamýšlené důsledky," říká Sandrine Devos, generální tajemnice

průmyslové asociace Eurofuel. "Neexistuje nic takového jako kotel na fosilní paliva, který neexistuje. Kotel může běžet na různé věci, nemusí to být fosilní paliva.

"Návrh ve své současné podobě diskriminuje některé spotřebiče," dodává. "Je to škoda; Výrobci hodně pracují na tom, aby zajistili, že jejich spotřebiče budou připraveny k provozu na obnovitelná a nízkouhlíková kapalná paliva. Vynaložili na to velké úsilí a jejich výrobky jsou s těmito palivy kompatibilní. Tento zákaz odradí od jakýchkoli dalších inovací."

[Přečtěte si více od tohoto autora: Dave Keating](#)

Devos říká, že dává přednost přístupu Francie před přístupem Německa. Paříž stanovila prahovou hodnotu pro emise z kotlů, aniž by zakázala jakoukoli konkrétní technologii. "Výsledkem je 30% podíl [biopaliv](#) pro nové kotle," říká Devos. "Používají řepkový olej, protože tento zdroj je ve Francii dostupný a udržitelný. Jiné země, jako je Finsko, používají hydratovaný rostlinný olej (HVO), použitý kuchyňský olej nebo zbytky z potravinářského průmyslu. Přimíchávání HVO je podle ní krátkodobým řešením, zatímco e-paliva z obnovitelných zdrojů vodíku jsou střednědobým až dlouhodobým řešením; Ale tato paliva by v tepelném čerpadle nefungovala.

Devos se domnívá, že obavy některých členských států, že zákaz plynových kotlů v EU poškodí zranitelné spotřebitele, jsou opodstatněné. "Navrhované datum 2029, je opravdu zítra. Musíme mít na paměti, že uživatelé vyměňují své kotle, když se porouchají. Lidé se mohou rozhodnout, že si své staré kotle ponechají co nejdéle, protože si nemohou dovolit tepelné čerpadlo. Potřebujete také hodně [renovace a přizpůsobení](#), aby tepelné čerpadlo fungovalo ve vašem domě. Náklady by mohly lidem zabránit v přechodu na účinnější spotřebiče, jako jsou kondenzační kotle."

Bojové stavy kotlů

Grippa říká, že problém s těmito argumenty spočívá v tom, že plyn bude vždy nejlevnějším a nejjednodušším palivem, které lze dát do standardního kotle. Takže pokud dovolíte jejich další prodej, spotřebitelé najdou nějaký způsob, jak do nich plyn natankovat – stejná obava byla vyjádřena ohledně výjimky ICE. "Existuje spousta alternativ k plynu, které mohou používat stejný spotřebič," říká. "Problém

je, že zemní plyn je neefektivnější palivo. Cokoliv, co transformujete [jako náhradu], jako je bioplyn, biometan a vodík, je méně efektivní."

Stejně jako u spalovacích motorů je argument, že e-paliva jsou s nulovými emisemi, pochybný, dodává. "Vodík se v současné době vyrábí z 99,9 % z fosilních paliv. Pokud se dostane do vašeho kotle, je pravda, že nemá žádné emise uhlíku, když ho spalujete, ale když ho vytváříte, je tam spousta emisí. Má také nižší energetickou hustotu než plyn, což znamená, že potřebujete více vodíku, abyste získali stejný výkon."

Devos říká, že průmysl si je vědom obav, že výjimka pro biopaliva a e-paliva je jen prostředkem k dalšímu používání kotlů využívajících fosilní paliva. "Dokážu pochopit, že lidé budou mít pocit, že je to mezera v zákoně, a to také není to, co chceme." Navrhuje, aby všechny strany mohly najít "konstruktivní" cestu vpřed, která by mohla zahrnovat dobrovolný systém certifikace: "Můžeme spolupracovat s distributory, abychom ukázali, že používáme nízkouhlíková a obnovitelná paliva." Daně již rozlišují mezi v podstatě stejným palivem používaným pro vytápění nebo dopravu, poznamenává.

Grippa se však domnívá, že alternativní kapalná paliva jsou lest. "Je to jako zákaz ICE, i když jsou v různých časových liniích. Musíme elektrifikovat. Je to jediný způsob, jak dekarbonizovat ekonomiky. Jakýkoli druh obnovitelného dekarbonizovaného kapalného paliva nebude mít velkou roli, protože je méně účinný než přímá elektrifikace v odvětvích, která lze již nyní snadno omezit. V případě vytápění domácností je řešení velmi jasné: tepelná čerpadla jsou tou správnou cestou."

Stejně jako v případě stále nevyřešeného zákazu spalovacích motorů – Komise slíbila, že v průběhu tohoto roku předloží samostatný text vytvářející výjimku pro e-paliva – může osud zákazu plynových kotlů EU záviset na síle Zelených a sociálních demokratů v německé vládě. Na této frontě to nevypadá dobře. Nucená rezignace hlavního spojence ministra zelené ekonomiky Roberta Habecka v polovině května kvůli skandálu s bratříčkováním přiměla europoslance Lieseho, aby [vyzval](#) ke zrušení zákazu kotlů. Itálie a její východoevropští spojenci nemají dohromady dostatek hlasů, aby zákaz zrušili. K tomu, stejně jako zákaz ICE, potřebují Německo.